

...od muže, jenž věřil, že „k sebeobraně státu a zdravému jeho vývoji nestačí prostředky ústavní“ a že „ke kompromisům v politice možno a někdy nutno dojít, není však dobře od nich vycházet“. *

Kupředu jdeme, je-li vhodná chvíle,
vhodná-li chvíle, jdeme zase zpět.
Při kterémkoli tak nás vidím díle.
– Ne zlí, ne dobří. Něco uprostřed

Vábení věčně vším, co pro nás cizí,
šumařit jdeme v chladný pro nás svět.
Na půli cesty tato náhle mizí.
– Ne své, ne cizí. Něco uprostřed.

Zvedneme ruku. Potom zase klesne.
Dnes oheň v nás. A zítra zase led.
Hrozí se dnes, a zítra sotva hlesne.
– Ne živí, mrtví ne. Tak něco uprostřed.
(*Smutná píseň vesnického šprýmaře*)

Sto let pryč a přesto jakoby Viktor Dyk psal včera. A pak že neexistuje národní charakter! Vždyť kolik našinců z venkova i Prahy dnes opět „šumaří ve světě“? A jak je to s tou cestou „zpátky do Evropy“? Jinde je básník ještě explicitnější:

Z deváté desáté ruky
myšlenky budeš brát
a po Evropě nosit
už obnošený šat.

A oklikami půjdeš,
kde jiní rovně jdou.
Co jiným zcela jasno,
bude ti záhadou.
(*Česká ukolébavka*)

Ano. Zatímco plutokratické a ideologické elity Západu jdou tvrdě za svými cíli, Čech stále „dohání, slouží, kličkuje“. Poslední sloka to ostatně říká jasně: „Tvé děti z desáté ruky / myšlenky budou brát / a po Evropě nosit / už obnošený šat. / Spi sladce, moje dítě! / Je nejlíp v Čechách spát!“ Dyk se zároveň táže:

Kdo energii uspal,
kdo stavbu snů stále boří?
A ničeho už není,

Viktor Dyk. „*Láska může být jen povrchní, ale nenávisť je důsledná.*“

co ještě září a hoří?
(*Časové sloky*)

V téže sbírce si odpovídá:

A měl jsem sen, že moji rodnou zemi,
zrazenou sebou, zrazenou všemi,

spíš však *svou* zradou nežli cizí jatou,
Noc kupuje si za tu kouli zlatou.
(*Země mluví*)

„Korumpovaná srdce / a duše korumpované“ rebel prudce odmítá:

Zkorumpované, letargické Čechy
já popírám, já popírám.

Nechci se smířit. Hlava, jež se zvedne,
skloní se záhy bezděky.
Ty Čechy lživé, malicherné, bědné
chci popřít na věky!

Snad jsem též slabý. Snad má hlava klesne
toužící výšin na téměř.
Smírím se. Schoulím do klece se těsné.
Ať jiní přejdou přese mě!

Však dokud sil je, povinnost si kladu
před rodnou zemi, národem
říc, lež že není branou k Eldorádu,
nezačne úspěch podvodem.

A lidská moc mne mlčet nedonutí.
Jdu, nečekaje ohlasy.
Já, který žádal pouze o vyslechnutí,
nežebrám o hlasy!
(*Dávnému druhu*)

To však znamená izolaci:

Já cítil naší odvislosti hněv,
já cítil naší odvislosti bídu.
Než dopadne mi hrouda na rakev,
chci jít v řadách svého lidu.

Jenom kde najít tento *dobrý* lid!
Jsou lidé, ponížení nebouří je.
A nevyruší jejich měkký klid
přítomnost zlá, tragická historie.
(*Epigram*)

A tak bardu nezbývá než konstatovat:

Nepřipravení. Bez vůle. A slabí.
S nadějí jdeme jedinou:
že ironický osud šetří baby,
když v boji muži zahynou.
(*V dnech nejistých*)

Neboli „verše stále živé...”

* *V. Dyk O fašismu*

Na závěr jedna tématická: